

ЗВІТ
про стратегічну екологічну оцінку
генерального плану м. Бібрка
Перемишлянського району
Львівської області

ЗМІСТ

Вступ

1. Методологія стратегічної екологічної оцінки
2. Вид та основні цілі документу державного планування
3. Характеристика існуючого стану навколишнього середовища
4. Екологічні проблеми території, в тому числі ризики впливу на здоров'я населення
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення
6. Опис наслідків для довкілля
7. Заходи, що передбачені для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування
8. Обґрунтування вибору оправданих альтернатив
9. Заходи, передбачені для моніторингу наслідків виконання документу державного планування
10. Резюме нетехнічного характеру інформації

ВСТУП

Бібрська міська рада проводить стратегічну екологічну оцінку генерального плану м. Бібрка Перемишлянського району Львівської області.

Генеральний план м. Бібрка Перемишлянського району Львівської області- містобудівна документація, яка визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту. Генеральний план населеного пункту розробляється та затверджується в інтересах відповідної територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Генеральний план визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

Проектні рішення генерального плану охоплюють види діяльності, що провадяться або провадження яких заплановане в перспективі на території м. Бібрка.

До сфери охоплення СЕО проекту генерального плану м. Бібрка відноситься оцінка наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, від реалізації проектних рішень.

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» основними принципами охорони навколишнього природного середовища є:

- × пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- × гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- × запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- × екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- × збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- × обов'язковість оцінки впливу на довкілля;
- × компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про

охорону навколишнього природного середовища;

- ✘ вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- ✘ поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- ✘ врахування результатів стратегічної екологічної оцінки.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

1. Методологія стратегічної екологічної оцінки

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

01.01.2020 року відбулося введення в дію Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», згідно якого метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року та встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі документи державного планування повинні проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки проекту генерального плану Бібрська міська рада керувалась Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».

Задля попереднього вивчення думки жителів Бібрської міської ОТГ щодо генерального плану міста Бібрка було проведено громадські обговорення, в ході яких мешканці надали згоду на виготовлення необхідної містобудівної та екологічної документації.

Також Бібрською міською радою було подано до органів консультування заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та опубліковано її в ЗМІ. При підготовці звіту про стратегічну екологічну оцінку генерального плану м. Бібрка враховано пропозиції Департаменту екології та природних ресурсів ЛОДА, надані листом № 31-8437/0/2-20 від 13.11.2020 року. Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (15 календарних днів) інших звернень, зауважень та пропозицій від органів консультування та громадськості не надходило.

2. Вид та основні цілі документу державного планування

Генеральний план м. Бібрка- містобудівна документація, яка визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту.

Генеральний план є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту, що розробляється на виконання статті 17 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

Генеральний план населеного пункту розробляється та затверджується в інтересах відповідної територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Генеральний план визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

Проектні рішення генерального плану охоплюють усі види діяльності, що провадяться або провадження яких заплановане в перспективі на території м. Бібрка. Попередньо генеральний план розроблявся Львівським філіалом Українського державного інституту проектування міст «Дніпромост» МІНБУД «Укрзахідцивілпроект» ще в 1992 році. Проект нового генерального плану передбачає соціально-економічний та територіальний розвиток міста на період до 2033 року.

Метою розроблення генерального плану м. Бібркає отримання юридичного документу для регулювання містобудівної діяльності виконавчих органів, що передбачає:

- × поетапне покращення середовища населеного пункту, умов проживання і праці мешканців;
- × визначення оптимальних параметрів подальшого розвитку міста;
- × максимальне збереження та охорону навколишнього середовища.

Генеральний план міста передбачає:

- × визначення переважних напрямів використання території;
- × визначення меж функціональних зон, пріоритетних та допустимих видів забудови і використання територій;
- × формування планувальної структури та просторової композиції забудовинаселеного пункту;
- × оцінку загального стану населеного пункту, основних факторів його

формування;

- * визначення територій, що мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання.

Генеральний план є концептуальною стадією містобудівної документації та базується на містобудівних та економічних прогнозах. Відповідно, певні рішення генерального плану, особливо щодо функціонального призначення територій, можуть коригуватись під час дії генерального плану.

На окремі житлові квартали та важливі містобудівні комплекси необхідно розробляти детальні плани територій з метою деталізації рішень генплану, встановлення червоних ліній вулиць, пропозицій щодо інженерного забезпечення задля досягнення комплексності.

Зважаючи на комплексність рішень генерального плану міста Бібрка, що обумовлюється необхідністю розвитку житлової, громадської забудови, промислово-виробничих ділянок різних галузей господарського комплексу, транспортної мережі, головних споруд та мереж інженерної інфраструктури населеного пункту здійснювався розгляд виправданих альтернатив проектних рішень.

Пропозиції щодо територіального розвитку населеного пункту Бібрка передбачають розширення меж міста на 218,6 га (до 388,6га). Містобудівне освоєння територій передбачається за рахунок відведення територій для нових об'єктів чи функціональних зон із вільних земель міста та за рахунок реконструкції, зміни цільового та функціонального призначення територій, що знаходяться у власності чи оренді фізичних та юридичних осіб.

Проектом генплану пропонується розвиток м. Бібрка в східному та західному напрямках від існуючої забудови населеного пункту та за рахунок ущільнення на сприятливих для будівництва територіях. Оскільки населений пункт забезпечений централізованими інженерними мережами, то прокладання трас інженерних мереж в проєктовані квартали буде здійснюватись від існуючої інженерної інфраструктури.

В межах території, охопленої генеральним планом, можливе розміщення житлової, рекреаційної, виробничо-комерційної зон та зон громадських, освітніх та спортивних споруд. Також в межах міста знаходиться ряд історичних та культурних об'єктів, що мають цінність для місцевої громади, та відомий об'єкт археологічної спадщини - історичне середмістя середньовічного міста Бібрка.

Документ державного планування розроблений згідно Земельного Кодексу України, Законів України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про основи містобудування», «Про генеральну схему планування території України», Державних будівельних норм, чинного законодавства України.

До сфери охоплення СЕО проєкту генерального плану м. Бібрка відноситься оцінка наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, від реалізації проєктних рішень.

3. Характеристика існуючого стану навколишнього середовища

Загальні відомості

Бібрська міська об'єднана територіальна громада створена 23 грудня 2018 року (7 рад, що об'єдналися – Бібрська міська рада, Великоглибовецька, Ланівська, Романівська, Свірзька, Стрільківська, Соколівська сільські ради). Площа громади – 311,9 кв. км, кількість населення – 13615 осіб (сільське населення - 9787, міське – 3828 осіб). Відповідно до розпорядження КМУ «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Львівської області» до складу громади також увійдуть Новострилищівська селищна рада, Баковецька, Кніселівська та Суходільська сільські ради.

Місто Бібрка розташоване у південно-східній частині Львівської області на відстані 22 км від районного центру - м. Перемишляни та 36 км від обласного центру - м. Львів. Площа території м. Бібрка становить 170,0 га, чисельність постійного населення на 01.01.2020 року складала близько 4300 осіб.

Згідно «Схеми планування території Львівської області» (Київ, 2009), територія Перемишлянського району, в тому числі м. Бібрка, входить до складу Прикарпатського планувального району з центром у м. Дрогобич. У системі культурно-побутового обслуговування місто відіграє роль первинного центру.

Статистичні дані:

(*тут і надалі – дані <http://lv.ukrstat.gov.ua>*)

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ Перемишлянський район січень - вересень 2020 року

Період	Показник	Фактично	Рейтинг (місце) серед районів і міст	Львівська область = 100%
На 1 вересня 2020	Кількість наявного населення, тис. осіб	37,5	24	1,5
Січень-серпень 2020	Природний приріст, скорочення (-), осіб	-242	16	x
II квартал 2020	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	4046	26	0,9
	Середньомісячна заробітна плата штатного працівника, грн	9555	7	101,2
На 1 жовтня	Заборгованість з виплати заробітної плати, тис. грн	-	-	-

2020				
Січень-вересень 2020	Виробництво продукції тваринництва підприємствами м'ясо (реалізація на забій сільськогосподарських тварин у живій масі), т	1352,2	14	1,9
	молоко, т	-	-	-
На 1 жовтня 2020	Кількість сільськогосподарських тварин у підприємствах велика рогата худоба, голів	-	-	-
	у тому числі корови, голів	-	-	-
	свині, голів	9808	9	4,5
	птиця свійська, тис. голів	к	15	к
Січень-червень 2020	Прийнято в експлуатацію загальної площі нових житлових будівель, м ²	1453	23	0,3
Січень-червень 2020	Прийнято в експлуатацію загальної площі нових житлових будівель на 1000 осіб, м ²	38,2	20	22,0
Січень-червень 2020	Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, млн.грн	111,7	25	0,5
Січень-червень 2020	Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі на одну особу, грн	2963,6	16	31,5

Примітка. Інформація за містами обласного значення та районами наведена відповідно до адміністративно-територіального устрою, який діяв до набрання чинності постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX "Про утворення та ліквідацію районів".

Умовні позначення у таблицях:

тире (-) - явищ не було

символ (к) - дані не оприлюднюються з метою забезпечення вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації

символ (х) - заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу

нуль (0; 0,0) - явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами

ДИНАМІКА ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ Перемишлянський район січень - вересень 2020 року

Період	Показник	Індекси, %	
		Перемишлянський район	Довідково: Львівська область
На 1 вересня 2020 до 1 вересня 2019	Кількість наявного населення	98,8	99,6
Січень-серпень 2020 до січня-серпня 2019	Кількість живонароджених	88,7	94,3

Січень-серпень 2020 до січня-серпня 2019	Кількість померлих	86,1	100,3
II квартал 2020 до II кварталу 2019	Середньооблікова кількість штатних працівників	95,0	99,5
II квартал 2020 до II кварталу 2019	Середньомісячна заробітна плата штатного працівника	104,7	101,8
На 1 жовтня 2020 до 1 жовтня 2019	Заборгованість з виплати заробітної плати	-	144,4
Січень-вересень 2020 до січня-вересня 2019	Виробництво продукції тваринництва підприємствами м'ясо (реалізація на забій сільськогосподарських тварин у живій масі)	121,0	90,9
	молоко	-	97,0
На 1 жовтня 2020 до 1 жовтня 2019	Кількість сільськогосподарських тварин у підприємствах велика рогата худоба	-	89,2
	у тому числі корови	-	90,0
	свині	206,1	113,4
	птиця свійська	к	121,0
Січень-червень 2020 до січня-червня 2019	Прийнято в експлуатацію загальної площі нових житлових будівель	60,0	68,5
Січень-червень 2020 до січня-червня 2019	Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі	104,0	102,0

Примітка. Інформація за містами обласного значення та районами наведена відповідно до адміністративно-територіального устрою, який діяв до набрання чинності постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX "Про утворення та ліквідацію районів".

Умовні позначення у таблицях:

тире (-) - явищ не було

символ (к) - дані не оприлюднюються з метою забезпечення вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації

символ (х) - заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу

нуль (0; 0,0) - явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА Перемишлянський район січень - вересень 2020 року

 Демографічна ситуація	Кількість населення району на 1 вересня 2020 року (за оцінкою) становила 37,5 тис. осіб. Упродовж січня–серпня 2020 року кількість населення зменшилась на 256 осіб внаслідок природного та міграційного скорочення (242 та 14 осіб відповідно). У січні–серпні 2020 року народилось 228 дітей (на 29 дітей менше порівняно з січнем–серпнем 2019 року), померло 470 осіб (на 76 осіб менше порівняно з січнем–серпнем 2019 року).
 Середньооблікова кількість штатних	Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій району (з кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) у II кварталі 2020 року становила 4046 осіб (0,9% зайнятих в економіці)

працівників	області), що на 5,0% менше ніж у II кварталі 2019 року.
 Оплата праці	Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника підприємств, установ та організацій району у II кварталі 2020 року становила 9555 грн, що на 4,7% більше ніж у II кварталі 2019 року. Рівень заробітної плати працівників району у II кварталі 2020 року перевищував середній показник в області на 1,2%, або на 110 грн.
 Внутрішня торгівля	Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі у січні-червні 2020 року становив 111,7 млн.грн і за порівнянними цінами збільшився проти січня-червня 2019 року на 4,0%. Частка району в загальнообласному обсязі роздрібного товарообороту становила 0,5%.
 Сільське господарство	У підприємствах на 1 жовтня 2020 року зернові та зернобобові культури зібрано на площі 5632 га (94,8% площі посіву), ріпак – на площі 2748 га (99,9%). Валовий збір зернових та зернобобових культур становив 318,8 тис.ц, що на 8,7% більше ніж на 1 жовтня 2019 року. З кожного гектара обмолоченої площі зібрано 56,6 ц відносно 55,4 ц минулого року. У структурі валового збору зернових культур у підприємствах частка пшениці становила 78,5%, ячменю – 21,4%. Валовий збір ріпаку на 1 жовтня 2020 року становив 75,3 тис.ц, з кожного гектара зібрано по 27,4 ц (на 1 жовтня 2019 року – 29,6 ц/га). У січні-вересні 2020 року підприємства району виробили 1352 т м'яса (реалізація на забій сільськогосподарських тварин у живій масі), виробництва молока та яєць не здійснювали. Відносно січня-вересня 2019 року виробництво м'яса збільшилося на 21,0%. У підприємствах на 1 жовтня 2020 року відносно 1 жовтня 2019 року збільшилась кількість свиней у 2,1 раза і становила 9808 голів.
 Прийняття в експлуатацію	У січні-червні 2020 року прийнято в експлуатацію 1,5 тис.м ² загальної площі житла (нове будівництво), що на 40,0% менше ніж за відповідний період попереднього року. Частка району в загальнообласному обсязі прийнятого в експлуатацію житла становила 0,3%. На 1000 осіб району припало 38 м ² загальної площі новозбудованого житла (в області - 174 м ²).

Примітка. Інформація за містами обласного значення та районами наведена відповідно до адміністративно-територіального устрою, який діяв до набрання чинності постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX "Про утворення та ліквідацію районів".

Геоморфологія та ґрунти

У західній частині України розташовані Подільська та Волинська височини, поверхні їх дуже розчленовані. Вони розділені рівниною Малого Полісся. Абсолютні висоти становлять 320-350 м. На Волинській височині виділяється Мізоцький кряж, на Подільській – окремі масиви-гори: Кременецькі гори, Гологори, Розточчя, Опілля, Товтри (Медобори).

Подільська височина є однією з найвищих частин всієї Східноєвропейської рівнини. Абсолютні висоти її перевищують 400 м. Рельєф Поділля дуже розчленований численними річковими долинами, ярами, балками, глибина яких сягає інколи 150 м. Виділяються в його межах окремі кряжі, пасма горбів. На більшій частині території характерними є карстові явища (розчинення гірських порід поверхневими і підземними водами та утворення пустот, печер, карстових лійок).

Територія опрацювання в географічному відношенні належить до природної області Волино-Подільської височини, що являє собою найбільш

високу сильно розчленовану частину Подільської височини, особливо його північній уступ «Гологори», що служить головним вододілом між Чорним і Балтійським морями, із складною геологічною будовою. По території району проходить головний європейський вододіл. Тут протікають річки: Гнила Липа, Нараївка, Свірж, Золота Липа, Бібрка, Давидівка (ліві притоки Дністра). Абсолютні висоти досягають 400-500 метрів. Найвища точка знаходиться на території Романівської сільської ради - гора Камула (471 м).

Перемишлянський природно-сільськогосподарський район розташований в південно-східній частині Львівської області і включає землі Перемишлянського, східної частини Миколаївського, південно-східної частини Бродівського та землі окремих сільських рад Пустомитівського адміністративних районів.

Загальна площа Перемишлянського району становить 302,4 тис. га, із них рілля - 134,2 тис. га, багаторічні насадження - 1,0, сіножаті - 13,1, пасовища - 28,3 тис. га.

Район виділяються типовим опільським ландшафтом з горбогірним мезорельєфом. Горби довжиною 10-12 км, витягнуті з північного заходу на південний схід, мають як правило, плоскі вершини (плато), похилі і круті схили (10-20°). Горби складені крейдяними відкладами і пісковиками, зверху перекриті антропогеновими суглинками відносно малої потужності і важкого гранулометричного складу. Підніжжя горбів складені суглинками карбонатними, а на вершинах вони вилуговані. Нижні частини горбів мають значне розчленування балками і покриті дубово-грабовими лісами.

Значне поширення мають середньогорбисті місцевості, які представлені горбами з відносною висотою 30-60 м з аналогічною морфоскульптурою. В заплавах річок поширені алювіальні суглинки і супіски, на яких місцями залягають неглибокі торфовища.

Таким чином, в ландшафті району чергуються великогорбисті лісові території з середньогорбистими безлісими розораними територіями. Ці два види місцевостей займають близько 80% площі району. Інші території займають заплавні, надзаплавно-терасові і пологосхилові ділянки, які є сільськогосподарськими угіддями.

Структура ґрунтового покриву сільськогосподарських угідь представлена такими агропромисловими групами ґрунтів: ясно-сірі та сірі опідзолені, легкосуглинкові ґрунти; ясно-сірі та сірі опідзолені глеюваті та глейові; темно-сірі опідзолені та реградовані ґрунти; темно-сірі опідзолені та реградовані глейовані; чорноземи опідзолені та реградовані; чорноземи опідзолені глеюваті; лучно-чорноземні ґрунти; лучні та чорноземно-лучні ґрунти; дернові оглеєні ґрунти; лучно-болотні та торфувато-болотні.

Сільськогосподарські угіддя району мають такі середньозважені показники бонітету ґрунтів: рілля – 28, багаторічні насадження – 21, сіножаті – 18, пасовища – 21 бал. Перемишлянський природно-сільськогосподарський район має другу за величиною площу особливо цінних ґрунтів у провінції, що складає 3,15% всієї ріллі області. Серед особливо цінних ґрунтів понад

50% їх площі займають темно-сірі опідзолені і чорноземи опідзолені глеюваті легко- та середньосуглинкові, решту чорноземи опідзолені слабореградовані та темно-сірі сильнореградовані легкосуглинкові ґрунти. Середньозважений бал бонітету найнижчий серед лісостепових природно-сільськогосподарських районів і становить лише 41, при ще нижчому балі бонітету всієї ріллі району 28, за рахунок значної еродованості ґрунтів(<https://ngo.land.gov.ua/uk/psgRegion/peremishlianskii>).

Гідрологічна мережа

Гідрографічна сітка Перемишлянщини представлена достатньо насиченою сіткою невеликих рік, яка складається із рік Гнила Липа, Золота Липа, Давидівка, і цілого ряду малих рік (притоків Дністра). Загальна довжина гідрографічної сітки – 489 м.

Район повністю забезпечений якісними джерелами водопостачання за рахунок підземних артезіанських вод.

Тип місцевості за характером і ступенем зволоження – 1-ий.

Поверхневий стік забезпечений. Абсолютні відмітки коливаються від 325м до 355м.

Гідрологічні ресурси м. Бібрка представлені річкою Боберка (інша назва - Бібрка), довжиною 32 км, що протікає через місто з півночі на південь та впадає в річку Луг (басейн Дністра), та її притоками (Біла, Кривуля, Гупалівка, Безодня). Ця річка бере початок між селами Гринів і Шпильчина, на півночі від міста Бібрка, та пливе на південь через Бібрку, с. Лани, Ходорківці, а далі обминає на недалекій віддалі від заходу село П'ятничани, і на півночі від міста Ходорів (в районі Отиневицького ставу) впадає в річку Луг.

За своїм режимом р. Боберка належить до річок рівнинного типу з паводковим режимом. Живлення річки змішане, переважно дощове. Природна рослинність займає близько 61,0 % від загальної площі басейну. Ліси на значних площах (особливо на Бібрському горбогір'ї) вирубані і ці площі зайняті під орні землі. Луки в межах басейну переважно заплавні. Найбільш поширені болотисті струнко-осокові та торф'янисті дернистошучникові та звичайно осокові луки. У зв'язку з осушенням продуктивність лук підвищилася. Болота займають незначні площі. Вони поширені в заплавах річок і майже виключно трав'яні. Заплавні долини р. Боберка глибоко врізані, днища широкі і заболочені. Ширина долин часто змінюється, утворюючи озеровидні розширення, які зайняті під ставки. Раніше заболочені, з болотними ґрунтами і торфовищами, долини переважно осушували і використовуються в сільськогосподарському виробництві(*Тут і надалі – за О.О. СИДОРЕНКО, О.В. ЦВЕТОВА, О. В. ТУРАЄВА, ІНСТИТУТ ВОДНИХ ПРОБЛЕМ І МЕЛІОРАЦІЇ НААН*).

Поверхневі водні ресурси в наш час використовуються в середній заводністю роки на 50 %, в маловодні роки – на 99 %.

Стан окремих чинників природного середовища і спрямованість діючих в ньому процесів обумовлюють, в цілому, не дуже сприятливу екологічну ситуацію в басейні р. Боберка. Інтенсивне використання природних ресурсів призводить до значних порушень у режимі природних комплексів і появу цілої низки небажаних, часто шкідливих, процесів. Господарське навантаження на ландшафти досить значне, цьому сприяє велика розораність земель, значна урбанізованість, наявність промислових об'єктів.

Відмінність форм рельєфу в різних частинах басейну р. Боберка – чергування горбистих та рівнинних територій – обумовлюють розвиток різних екзогенних процесів. Річкові долини, як правило, глибоко врізані, без стрімких схилів, днища їх широкі і майже на всю ширину зайняті заболоченими заплавами. Долини мають багато приток з розгалуженими системами балок, що, загалом, створює велику густоту долинно-балкової мережі і значну розчленованість поверхні. Значна кількість свіжих ярів, які складають враження певного відмолодження процесів ерозії, викликана нераціональною вирубкою лісів на схилах та постійною оранкою останніх.

Вплив ерозійних процесів проявляється в лінійній та площинній ерозії, що призводить до змиву 0,2-0,8 т/га в рік родючого шару ґрунту. У річищах переважає донна ерозія, підмив берегів незначний. Річища в багатьох місцях захаращені підмитими кущами та деревами. Майже у всіх населених пунктах відмічається забруднення річища побутовими відходами. Будівлі та городи підходять до самого річища, стік від господарств потрапляє безпосередньо до річки.

Природні умови басейну сприяють концентрації значної кількості населення, активному веденню народного господарства, особливо таких галузей як сільськогосподарське виробництво (рибництво, тваринництво, землеробство) та промисловість. Воду використовують для технічного водопостачання та потреб сільського господарства.

Гідробиологічна характеристика річок

Ділянка річки	Мікроорганізми (бактеріо-планктон), млн. кл/мл	Фітопланктон, тис. кл./мл	Зоопланктон		Макроліти, проективне покриття, %	Організми фільтратори, екз/м ²
			екз/м ³	мг/м ³		
р. Давидівка	7,6	8,1	900	8,1	5	50
р. Суходолка	6,8	7,0	600	5,4	7	30
р. Біла	6,1	7,0	300	2,4	7	30
р. Боберка	6,8	7,8	800	7,1	7	50

Стан водного середовища

Річка, ділянка	Індекс сапробності	Сапробність	Продукція	Деструкція	Відношення продукції до деструкції	Стан водного середовища
р. Давидівка	2,4	альфа-мезо	2,7	2,4	1,1	евтрофний
р. Суходолка	1,9	альфа-мезо	2,5	2,3	1,1	евтрофний
р. Біла	1,8	альфа-мезо	2,8	2,6	1,1	евтрофний
р. Боберка	2,3	альфа-мезо	2,3	2,1	1,1	евтрофний

Винос забруднюючих речовин з території сільгоспугідь

Ділянка річки	Винос компонентів, кг					
	меліоровані землі			богарні землі		
	азот	фосфор	пестициди	азот	фосфор	пестициди
Біла	1543	599	2	132	72	0
Давидівка	4987	1938	6	2970	1633	6
Суходолка	12057	4685	16	8340	4587	19
Боберка	26439	10237	35	11540	6347	27

Клімат

Клімат району розміщення м. Бібрка- помірно-континентальний, характеризується м'якістю та високою вологістю, з лагідною зимою і досить частими відлигами, ранньою та тривалою весною, помірним теплим літом і теплою осінню.

Клімат даної території формується під впливом загальних і місцевих кліматотворних чинників: сонячної радіації, циркуляції атмосфери, впливу підстиляючої поверхні землі. За своїм географічним положенням досліджуваний район знаходиться під впливом повітряних мас, що прийшли з Атлантики, Арктичного басейну або сформувалися над загальними континентальними територіями Євразії. У холодний період року переважає роль циркуляційного чинника; вплив радіаційного чинника зменшується в наслідок відносно малої висоти сонця над горизонтом, невеликій тривалості дня, значній хмарності.

Середня сума атмосферних опадів складає 650-664 мм. Пересічна температура січня -4,2 - -4,8 °С, липня +17,4 - +18,2 °С. Період у році з температурою понад +10°С становить 150-160 днів. Перемишлянський район розміщений у зоні достатнього зволоження. Середньомісячна сума атмосферних опадів складає 631-767 мм на рік, а максимальна кількість їх випадає у червні, липні, серпні.

Флора і фауна

Традиційно під біологічним розмаїттям розуміють різноманітність видів рослин, тварин і мікроорганізмів. Кожен вид рослин — це неповторне, створене у процесі еволюції явище з лише йому властивими морфологічними особливостями, перетворенням енергії сонячної радіації та елементів мінерального живлення, найважливіший компонент екосистем, без якого неможливе існування як тварин, так і людини. Питання про охорону біологічного розмаїття важливе не лише тому, що кожен вид є особливим творінням природи, а й тому, що ще невідомі корисні властивості всіх видів. Нарешті видове розмаїття — це естетичне задоволення, здоров'я людини, зняття стресових ситуацій і безконечний об'єкт наукового пізнання (*Тут і надалі – за К. МАЛИНОВСЬКИМ*)

Загалом район опрацювання відноситься до Лісостепової зони, а зокрема до Східноєвропейської провінції з геоботанічними районами Вороняцьких букових лісів — від Львова до долини р. Ікви; Щирецьких дубових лісів; Миколаївсько-Бережанських дубово-грабових лісів; Бурштинських дубовограбових лісів і частиною Рогатинського Опілля, у якій лежать Пустомитівський, Миколаївський, Перемишлянський, Золочівський і Бродівський адміністративні райони. Характерною рисою флори цієї провінції є суттєве збільшення степових ксерофільних видів і третинних реліктів.

Очевидно, з території провінції уже зник реліктовий вид *Euonymus pana*, під загрозою зникнення знаходяться подільські види — *Aconitum besseranum*, *Anemone laxa*, *Pulsatilla grandis*, *Euphorbia volhynica*, *Hippocrepis comosa*, *Carlina onopordifolia*, *C. cirsioides*, *Festuca pallens*, види роду *Stipa* (*S. capillata*, *S. pennata*, *S. tirsia*) та не менш цінні види — *Chamaecytisus podolicus*, *Ch. blockianus*, *Senecio besseranum*, *Erythronium dens canis*, *Allium strictum*, *Staphylea pinnata*, *Dictamnus albus*, *Saxifraga hirculus* та ін.

Тут ще донині збереглися види родини орхідних, які потребують особливої охорони їх оселищ. Їхнє насіння проростає лише в симбіозі з бактеріями, які часто гинуть у порушених оселищах, тому всі види орхідних належать до охоронних. У районах Львівської області зростає близько 40 видів орхідних.

Як передбачено концепцією сталого розвитку, великий інтерес у справі збереження біорозмаїття становлять малочисельні роди, представлені одним-двома видами, знищення яких є утратою дошкульнішою, ніж утрата виду. На Львівщині родів, представлених одним видом — 159, двома — 23. Найменш чисельними на Львівщині є роди старих філогенетичних груп і реліктових видів третинного і льодовикового періодів.

На заході України поширено орієнтовно 26500 видів тварин, які належать до підцарства найпростіших (Protozoa), типів губок (Porifera), кишковопорожнинних (Coelenterata), плоских (Plathelminthes), круглих

(Nemathelminthes), кільчастих (Annelides), черв'яків, м'якунів (Mollusca), членистоногих (Arthropoda), підтипу хребетних (Vertebrata). До останнього типу у складі фауни Львівщини зараховано 341 вид, зокрема: риб та круглоротих — 47, земноводних — 16, плазунів — 8, птахів — 199, ссавців — 71.

Представники фауни Львівщини — мобільні види, які активно змінюють свої місця перебування у зв'язку з докорінною трансформацією середовища існування. Саме тому збіднюється видове розмаїття тваринного населення Львівщини, чимало видів стає рідкісними і їх заносять до Червоної книги України (*Тут і надалі – за К. ТАТАРИНОВ*). Зараз 140 видів тварин Львівської області занесено до Червоної книги України (<https://redbook-ua.org/animals/region/lvivska>).

У фауні хребетних Львівщини присутні західноєвропейські, східноєвропейські, арктоальпійські, середньоазійські, середземноморські види, що зумовлене розміщенням Львівської області на межі гірських та рівнинних районів, на вододілі річкових систем Балтійського та Чорного морів. У наш час фауна тісно пов'язана не лише з природним середовищем існування, зокрема з територією та рослинністю, а й значним впливом на неї людської діяльності.

Виходячи з існуючого зоогеографічного районування, територія області входить до складу трьох зоогеографічних районів: Українсько-Карпатського, Подільського і Західноволинського. Другий зоогеографічний район охоплює центральну частину Львівської області: Золочівський, Бродівський, Кам'яно-Бузький, Перемишлянський, Пустомитівський та інші центральні райони. Видами-індикаторами тут можна вважати: горлицю кільчасту, бджолоїдку, дятла сірійського, тхора степового, нічницю довговуху, підковоноса малого, сліпака подільського, лань. Слід наголосити, що тварини постійно переміщуються, а тому треба визначення індикаторів вважати переважно умовним, ураховуючи екологію та етологію цих тварин.

Протягом найближчого часу формування фауни Львівської області перебуватиме у прямій залежності від невпинного розширення окультуреного ландшафту, сільських населених пунктів, активного пресу на природні біотопи. Вплив людини на природу дедалі зростатиме.

Пам'ятки культури та природи

В межах міста знаходиться ряд історичних та культурних об'єктів, що мають цінність для місцевої громади (стародавній оборонний костел Св. Миколая і Анни, 1405 р., занесений до «Реєстру пам'яток України національного значення» за № 461/0; церква Покрови Пресвятої Богородиці, 1906 р., архітектор Василь Нагірний; пагорб з каплицею та ін.), та відомий об'єкт археологічної спадщини - історичне середмістя середньовічного міста Бібрка.

4. Екологічні проблеми території, в тому числі ризики впливу на здоров'я населення

Екологічний паспорт Львівської області визначає основні чинники та критерії екологічних проблем:

Атмосферне повітря	<p>Стаціонарні джерела забруднення атмосферного повітря:</p> <p>Обсяги викидів забруднювальних речовин від стаціонарних джерел забруднення в атмосферне повітря Львівської області за 2018 рік становили 106,7 тис. тонн, що менше попереднього року на 2,2%.</p> <p>Найбільші обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають підприємства постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (52 тис. 511 тонн, або 48,1% від загальних викидів стаціонарними джерелами по області), добування кам'яного та бурого вугілля (36 тис. 599 тонн, або 33,5% від загальних викидів стаціонарними джерелами по області). У розрахунку на 1 км² площі припадало 4900 кг (за 2017 рік – 4998 кг) викидів забруднюючих речовин, на 1 особу – 42,3 кг (за 2017 рік – 43,1 кг). Залишається гострою проблема недотриманням підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування, невиконанням у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькими темпами впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутністю ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок.</p> <p>Пересувні джерела забруднення атмосферного повітря:</p> <p>За останні роки кількість автомобілів значно збільшилась. Автомобілі, обладнані пристроями для нейтралізації відпрацьованих газів експлуатуються в малих кількостях. Враховуючи ситуацію, що склалася, а саме старіння автопарків, експлуатацією старих автомобілів з відпрацьованими моторесурсами, кількість забруднюючих (токсичних) речовин, що викидаються збільшується.</p> <p>Важливим завданням є системне та постійне вжиття заходів, пов'язаних із збереженням, поліпшенням та відновленням стану атмосферного повітря, запобіганням та зниженням рівня його забруднення та впливу на нього хімічних сполук, фізичних та біологічних факторів шляхом дотримання гранично допустимих викидів, концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі; гранично</p>
---------------------------	---

	допустимого впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел; граничного допустимого вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та впливу фізичних факторів пересувних джерел, тощо.
Водні ресурси	<p>Водні ресурси Львівської області відіграють важливу роль для населення та економіки. Вода використовується для питних, технічних, сільськогосподарських потреб, в рибному господарстві, в лікувальних цілях, є джерелом поповнення запасів підземних вод, ін. Поверхневі води Львівщини представлені річками, водосховищами, озерами та ставками. Львівська область розташована в межах Головного європейського вододілу. В її межах переважають дрібні ріки – витoki основних річок Дністра і Західного Бугу. Річки області відносяться до басейнів Чорного (Дністер, Стир) і Балтійського (Буг, Сян) морів. Із загальної кількості річок 8756, тобто 97%, мають протяжність до 10км, 176- 10-50км, 16- 50-100км і 3 - понад 100км (Дністер, Стрий, Західний Буг). Середня густина річкової сітки в басейні Західного Бугу становить 0,35 км/км², у басейні Дністра від 0,7 км/км² (Передкарпаття) до 1,5 км/км² (Карпати). В межах Львівської області процеси підтоплення земель та населених пунктів обумовлені природними та техногенними факторами. Активізація процесів донної та бічної ерозії на території області спостерігаються в основному по площі Передкарпатського прогину та Складчастих Карпат - це басейни рік Дністер, Стрий, Опір та їх чисельні притоки.</p> <p>Основними причинами порушення гідрологічного режиму малих річок області є два фактори: природний фактор; антропогенний фактор. Основними природними факторами, які зумовлюють паводки в області, є: складна гідрометеорологічна ситуація (інтенсивні тривалі дощі по всій площі водозбору річкової мережі); геологічні та гідрологічні умови, які приводять до формування зсувів, обвалів та селей у гірській частині області; надзвичайно сприятливі умови для швидкого стікання води (значна крутизна схилів, близьке залягання водонепроникних гірських порід); швидке танення снігу на верхніх частинах гірських схилів з підвищенням температури повітря. Основними антропогенними факторами, які зумовлюють паводки в області, є: недостатня пропускна здатність річок; зарегульованість річкової мережі; забудова заплавної території; безсистемна вирубка лісів; захаращення русел річок; розорення прибережних захисних смуг;</p>

	<p>несанкціонований забір гравію.</p> <p>Забрудненням підземних водоносних горизонтів:</p> <p>Підприємства вугільної промисловості наносять великої шкоди водним ресурсам: вичерпують підземні води при осушенні в період будівництва і експлуатації шахт і кар'єрів; забруднюють поверхневі води не достатньо очищеними шахтними, кар'єрними, виробничими стічними водами із поверхневого комплексу шахт, розрізів, збагачувальних фабрик, заводів; господарсько-побутовими водами працівників виробництва; комунально-побутовими водами селищ, які знаходяться на балансі вугільних підприємств.</p>
<p>Здоров'я та умови життєдіяльності населення</p>	<p>Середня очікувана тривалість життя (СОТЖ), середня очікувана тривалість життя без інвалідності (СОТЖБІ) та середня очікувана тривалість здорового життя (СОТЗЖ): Відмінність у показниках СОТЖБІ та СОТЖ (вища ймовірність прожити з інвалідністю) у Львівській області - 10,1. Коефіцієнт смертності у працездатному віці у Львівській області - 358,2.</p> <p>Радіоекологічний стан Львівської області є безпечним. На території області немає територій з радіоактивними забрудненнями внаслідок Чорнобильської катастрофи. Природний радіаційний фон знаходиться в межах 10-17 мкР/год. На території області знаходиться 44 підприємства та освітні заклади і близько 70 медичних установ, які використовують джерела іонізуючого випромінювання, та 47 спеціалізованих підприємства з заготівлі та переробки металобрухту і 40 приймальних пунктів металобрухту, що мають ліцензії Мінпромполітики на операції з металобрухтом.</p> <p>На території області знаходиться державний міжобласний спецкомбінат ДК Укр ДО "Радон" МНС України, який відноситься до радіаційно небезпечних об'єктів.</p> <p>Львівська область розташована у межах трьох типів геологічних середовищ: платформеного, складчастого і прогину та характеризується досить високою динамікою розвитку екзогенних геологічних процесів. Кожен з інженерно-геологічних регіонів характеризується різко відмінною історією геологічного розвитку, специфікою геологічної та геоморфологічної будови, які і визначають основні умови для формування та розвитку ЕГП: зсуви, карст та сельові процеси. Особливості геологічної будови, геоморфологічних інженерно-геологічних, кліматичних</p>

	<p>умов та техногенних чинників Львівської області зумовлюють широкий розвиток на їх території, особливо в гірській частині, небезпечних екзогенних геологічних процесів (НЕГП). При природно-історичних умовах активізація зсувних процесів відмічається в місцях розповсюдження давніх зсувів. Новітні зсуви утворюються за техногенних обставин.</p>
<p>Флора фауна</p>	<p>і</p> <p>Основними факторами, що несуть загрозу для рослинності області є: випалювання сухої рослинності у весняний період, що призводить до виникнення пожеж у лісах; всихання смерекових лісів в гірських районах; самовільні рубки.</p> <p>За даними наукових установ Львівщини, основними факторами, що можуть впливати на чисельність рослин, є зривання на букети та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів – надмірне випасання, викошування, випал трави, осушення; для лісових – проведення лісогосподарських робіт).</p> <p>Для оптимізації використання об'єктів тваринного світу необхідно: суттєво підняти відповідальність правоохоронних органів та судів при розгляді справ з порушення правил використання об'єктів тваринного світу; посилити роботу лісової охорони, егерської служби з попередження та виявлення фактів браконьєрства, забезпечити надійну охорону державного мисливського фонду, вивільнивши її від невласних її функцій, а також шляхом підняття посадових окладів та розмірів страхування здоров'я і життя; покращити матеріально-технічну базу установ та їх відділів на яких покладено охорону об'єктів тваринного світу; підвищити рівень відповідальності за незаконне полювання та не допускати безкарності за правопорушення в сфері використання тваринного світу.</p>
<p>Поводження з відходами</p>	<p>Не менш гострою, ніж у попередні роки, залишається проблема екологічно безпечного збирання, видалення твердих побутових відходів (далі – ТПВ). Щорічно у Львівській області їх утворюється близько 3 млн. тонн відходів 4 класу небезпеки, переважна більшість з яких ТПВ. Згідно статистичних даних щорічно утворюється 700 тис. тонн ТПВ, а загалом на території Львівської області налічується понад 231 млн. тонн відходів, з них протягом року утворюється приблизно 2000 тонн відходів I-III класу небезпеки.</p> <p>В області за даними моніторингу станом на 01.01.2019 р. нараховується 41 несанкціонованих сміттєзвалищ.</p>

	<p>Загальна площа земель, зайнята під смітте-звалищами, перевищує 46 га. На об'єктах захоронення ТПВ в області (21 сміттєзвалище) у більшості відсутня проектна документація про відведення земельної ділянки, документи, що засвідчують право на землю, за винятком рішень органів місцевого самоврядування. На даний час в області відсутні діючі сміттєпереробні та сміттєспалювальні заводи. Розв'язання проблеми безпечного поводження з ТПВ в області можливе через створення сучасних сміттєсортувальних ліній, полігонів та спеціалізованих підприємств із оброблення ТПВ.</p>
Грунти та надра	<p>Земельний фонд Львівської області складає 2183,1 тис.га, з яких 1290,736 тис.га (59,1%) зайнято сільськогосподарськими угіддями, з них 805,7 тис.га – рілля, 0,7 тис.га – перелоги, 23 тис.га - багаторічні насадження, 445,5 тис.га – сінокоси та пасовища. Третину території області – 694,7 тис.га (31,8%) займають ліси та лісовкриті площі. За ступенем кислотності переважають землі з нейтральною реакцією ґрунтового розчину (рНсол. 6,1-7,0). Площа кислих ґрунтів (рНсол. <5,5) становить 21,5% обстежених земель. Середньозважений показник кислотності ґрунтів становить 6,3 одиниці. Вміст гумусу (органічної речовини) коливається від дуже низького (<1,1%) до дуже високого (>5,0%). Переважають ґрунти з середнім (2,1-3,0%) вмістом. Вміст солей важких металів у ґрунтах не перевищує ГДК. Щільність забруднення обстежених земель радіонуклідами цезію-137 є однорідною і знаходиться в межах до 1,0 Кі/км². Перевищень вмісту радіонуклідів не виявлено.</p>

Розвиток господарського комплексу та урбанізації призвів до формування зон активної взаємодії територіальних спільнот людей з навколишнім природним середовищем. Результатом цього є забруднення та деструктуризація компонентів природного середовища, насамперед за рахунок виробничої і комунально-побутової діяльності, господарського комплексу району, населення та погіршення природних умов життя людей, що негативно впливає на їх стан здоров'я.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення

Станом на сьогодні ще зберігає чинність Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена постановою

Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, та план заходів на 2018-2020 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.2018 № 733, що визначає цілі державної регіональної політики та основні завдання центральних та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, спрямовані на досягнення зазначених цілей, а також передбачають узгодженість державної регіональної політики з іншими державними політиками, які спрямовані на територіальний розвиток.

Постановою КМУ від 05 серпня 2020 року № 695 затверджено Державну стратегію регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Ця Стратегія розроблена на виконання Указу Президента України від 20 вересня 2019 р. № 713 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції» та відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики», постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 931 «Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів». Вона є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

Глобальна зміна клімату — одна з найгостріших екологічних проблем, що стоїть перед людством та впливає на всі сфери життя людини (насамперед на сферу охорони здоров'я, соціальну сферу, міграцію, економіку, інфраструктуру). Згідно з прогнозами провідних міжнародних наукових центрів з дослідження клімату, протягом наступного століття температура підвищиться на 2—5 °С. Такі темпи глобального потепління можуть спричинити серйозні кліматичні зміни і різні екосистеми опиняться під загрозою зникнення.

У 2019 році було найбільше проявів та наслідків зміни клімату для України — аномально тепла зима, а отже, і критично низький рівень водності в річках. У разі бездіяльності, за даними Світового банку, якщо не відбудеться кардинальних змін в економіці, способах виробництва і рівні споживання, середньорічна температура в Україні до 2100 року може підвищитися на 3,2—4,5 °С. У такому разі на Україну можуть чекати значні негативні наслідки насамперед для сільського господарства за рахунок збільшення посух, зменшення рівня опадів влітку, більш різких пікових температур (від'ємної взимку і плюсової влітку), що негативно

позначатиметься на обсягах виробництва сільськогосподарської продукції, буде вимагати значних інвестицій у здійснення заходів з адаптації до змін клімату (наприклад, в технології зрошування, створення стійких до перепадів температури видів тощо).

Посухи та повені, інші екстремальні погодні явища, зокрема урагани, не тільки почастишають, але їх руйнівний вплив збільшиться. Такі явища стануть постійними, наносячи значні збитки національній економіці і загрожуючи продовольчій безпеці. Посухи та спека, зменшення кількості опадів влітку також призводитимуть до збільшення частоти лісових пожеж та опустелювання південних і південно-східних регіонів України. В контексті повеней і підтоплень найбільш уразливими є гірські регіони Карпат, населені пункти у басейнах річок Дністра, Дніпра, менших річок тощо.

Має місце значне техногенно-екологічне навантаження на навколишнє природне середовище у регіонах. Громадяни України втрачають природні території, внаслідок чого недоотримують екосистемні послуги (чисті вода, повітря, якісний відпочинок) та страждають все більше від стихійних лих, паводків, пожеж, нестачі води і забруднення ґрунтів, шкідників тощо.

Україна є 44 державою світу за площею материкової території. У той же час за площею орних земель (понад 32,5 млн. гектарів) вона займає 9 місце, поступаючись лише таким державам, як: Індія, США, Росія, Китай, Бразилія, Австралія, Канада та Нігерія, а за рівнем розораності території (53,9 відсотка) — одне з перших місць у світі. Як наслідок, вітровій ерозії в Україні систематично піддається понад 6 млн. гектарів земель, а пиловим бурям — до 20 млн. гектарів, водній ерозії — 13,3 млн. гектарів сільськогосподарських угідь, у тому числі 10,6 млн. гектарів орних земель.

Наслідки для навколишнього природного середовища є комплексними, включаючи втрати біорізноманіття, погіршення стану водних об'єктів та знищення малих річок через замулення.

Для досягнення лісистості території України до рівня, визначеного у Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 28, ст. 29) (17,5 відсотка), за її сучасного рівня близько 16 відсотків необхідно збільшити площу лісів на 1 млн. гектарів.

Масштабною проблемою є відсутність джерел якісної питної води в окремих регіонах, насамперед сільських населених пунктах. Станом на сьогодні лише 30,1 відсотка сільських населених пунктів забезпечені централізованим питним водопостачанням, ситуація у міських населених пунктах — міста (99,1 відсотка), селищ міського типу (89,9 відсотка).

Вжиття невідкладних заходів потребує і проблема поводження з відходами. В Україні щороку утворюється майже 53 млн. куб. метрів побутових відходів, які захоронюються на 6 тис. сміттєзвалищ і полігонів загальною площею майже 9 тис. гектарів. Незважаючи на те, що у 1462 населених пунктах впроваджується роздільне збирання побутових відходів, у 28 населених пунктах працюють 34 сміттесортувальні лінії, на

сьогодні 94 відсотки побутових відходів захоронюються на полігонах та сміттєзвалищах, тому втрачаються мільйони тонн ресурсоцінних матеріалів, які потенційно можуть бути повернуті в економічний обіг та слугувати сировиною для вироблення нових товарів.

Процеси глобалізації та суспільної трансформації визначили пріоритетними питання збереження навколишнього природного середовища, а отже, потребують вжиття термінових заходів. Протягом тривалого часу економічний розвиток регіонів держави супроводжувався незбалансованою експлуатацією природних ресурсів, недостатньою увагою до питань захисту навколишнього природного середовища, що унеможливило досягнення збалансованого (сталого) розвитку.

Забруднення атмосферного повітря є однією з найгостріших екологічних проблем. Незважаючи на певний спад виробництва в Україні, рівень забруднення атмосферного повітря великих міст і промислових регіонів залишається стабільно високим. Основними забруднювачами атмосферного повітря та джерелами викидів парникових газів в Україні є підприємства добувної і переробної промисловості, теплоенергетики, автотранспорт.

Фактично дві третини населення України проживає на територіях, де стан атмосферного повітря не відповідає гігієнічним нормативам, що впливає на загальну захворюваність населення. Основними причинами, що зумовлюють незадовільний стан якості атмосферного повітря в населених пунктах, спричиняють концентрацію парникових газів в атмосфері, є недотримання суб'єктами господарювання норм природоохоронного законодавства та низькі темпи впровадження новітніх технологій. З метою поліпшення якості атмосферного повітря та посилення реагування на наслідки зміни клімату і досягнення цілей сталого низьковуглецевого розвитку всіх галузей економіки Україна повинна забезпечити виконання ратифікованих міжнародних документів щодо протидії зміні клімату та поліпшення якості атмосферного повітря. При цьому, незважаючи на домінуючу тенденцію до зниження питомої екологічної інтенсивності забруднення, питома вага промислово розвинутих регіонів у загальному рівні забруднення не знижується, що свідчить про подальшу концентрацію екологічно шкідливих об'єктів на території таких регіонів та неефективні дії щодо зниження інтенсивності забруднення.

Зараз на Львівщині виконуються наступні обласні програми: Програма охорони навколишнього природного середовища на 2016-2020 роки; Регіональна програма розвитку заповідної справи у Львівській області на 2009-2020 роки; Програма моніторингу природного довкілля Львівської області 2011-2015 роки і на перспективу до 2020 року.

6. Опис наслідків для довкілля

При складанні заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки визначено сновні фактори впливу на довкілля, пов'язані із розробленням генерального плану м. Бібрка:

*** Забруднення навколишнього середовища побутовими та промисловими відходами**

Правильне поводження з відходами першочергово передбачає запобігання їх утворенню. На етапі планування в більшості випадків передбачається організація системи роздільного збору відходів та їх своєчасного видалення, коли побутові та експлуатаційні відходи передаються на утилізацію або переробку спеціалізованим організаціям, та/чи загальне впорядкування території.

На даний час в місті Бібрка існує планово-регулярна система очистки, яка охоплює 67% міської забудови, вивіз сміття здійснюється одним спецавтомобілем. Утилізація твердих побутових відходів проводиться на діючій території полігону м. Перемишляни. Утилізація рідких нечистот з вигребів здійснюється на присадибних ділянках.

На першочерговий період передбачається подальший розвиток і удосконалення централізованої і планово-подвірної системи очистки міста, яка включає збір, вивезення і утилізацію твердих побутових відходів; відходів від промислових і інших підприємств і установ; прибирання вулиць, майданів, зелених зон і інших територій громадського користування. Також передбачається ввести в систему санітарного очищення роздільний спосіб збору ТПВ від комунального споживача; проводити систематичне навчання комунальних споживачів щодо роздільного методу збору ТПВ; проводити систематичний моніторинг щодо утворення та кількісного складу ТПВ за його морфологічними ознаками.

Згідно ДБН 360-92** норма накопичення побутових відходів приймається 280 кг на 1 людину і в середньому по місту на розрахунковий період складатиме $(5147 * 280) / 1000 = 1441,16$ т/рік.

*** Хімічне забруднення**

Найвища ($p < 0,05$) частка населення, що мешкає в сприятливих умовах довкілля, тобто там, де рівень забруднення будь-яким ксенобіотиком не перевищує 80% від гігієнічного нормативу, відмічається в Західному, Північному і Центральному регіонах (25,3-39,6%), а найнижча ($p < 0,05$) — у Східному (4,2%) та Південному (6,4%). Екологічні умови проживання суттєво розрізняються і в межах окремих регіонів України. Гігієнічна характеристика стану хімічного забруднення харчових продуктів, вироблених з місцевої сировини, дозволила встановити певні регіональні особливості. Найвищий рівень їх контамінації важкими металами (12,9-15,6% аналізів з перевищенням регламентів) та пестицидами (8,5-15,8%) відзначений у Східному і Південному регіонах, в той час як нітратами — у Західному, Північному і Центральному (9,0-12,8%).

Сучасний екологічний стан поверхневих вод та водних ресурсів, що формуються у басейні р. Боберка є задовільним. Перевищення ГДК хімічних компонентів у воді практично не простежується. На формування якісного

стану поверхневих вод басейнів визначальний вплив має господарська діяльність великих населених пунктів, а саме водозабір для комунальних потреб. Їх негативний вплив проявляється у 100-відсотковому скиданні неочищених використаних вод. Інтенсивне використання поверхневих водних ресурсів басейнів (в середні за водністю роки – до 50%, а в маловодні – до 99%) погіршує здатність водотоків до самоочищення і самовідновлення. Згідно розрахованому індексу сапробності води р. Боберка належить до альфа-мезотрофних – помірно забруднених. Для видової структури зоопланктонного угруповання р. Боберка було характерне низьке видове багатство. У верхній та середній частинах річки домінували коловратки та циклопіди, серед сапробних організмів переважали α - та β -мезосапроби. В цілому води р. Боберка характеризувались екологічною напругою, переважний тип трофності – евтрофні. Джерел виснаження підземних вод та значних забруднювачів підземних і поверхневих вод в басейнах, крім побутового забруднення, не виявлено.

Покращення хімічного складу води р. Боберка можливе шляхом розробки схеми загального оздоровлення басейну, що має включати комплекс заходів зі зменшення скидів відпрацьованих вод та обмеження господарської діяльності в прирусловій частині річки.

× Фізичний вплив (акустичне, світлове забруднення тощо)

Шум - одна з форм фізичного (хвильового) забруднення навколишнього середовища. За сучасних умов боротьба з шумом є технічно важкою і дорогою. Важливо знищувати джерела шуму, створювати безшумні або малошумні машини і технологічні процеси, транспортне й промислове устаткування. В якості допустимих норм встановлюють такі рівні шуму, дія яких протягом тривалого часу не викликає зниження гостроти слуху і забезпечує задовільну розбірливість мови на відстані 1,5 м від співрозмовника. Допустима межа сили звуку в залежності від умов - 45-85 дБ. Звукові хвилі частотою нижче 16 Гц сприймаються людиною не як звук, а як вібрація. Тривалі вібрації завдають великої шкоди здоров'ю. У складі шуму, разом із звичайними звуковими сигналами, можуть бути одночасно представлені інфразвуки та ультразвуки, які здійснюють додатковий шкідливий вплив на організм людини. Світлове забруднення — це фізичний ефект, який порушує стан природного освітлення. Головна проблема полягає в надмірному використанні штучних джерел світла й додатковому освітленні прилеглих зон, окрім конкретних. Наслідки антропогенного впливу можуть бути інтерпретовані як утворення відходів: первинних (безпосередніх «залишків» невикористаного продукту біосфери, в тому числі порушених) і вторинних (забруднень різного виду). До вторинних відходів відносяться синтезовані людиною, але чужі природним системам речовини. За розрахунками фахівців, антропогенне навантаження в цілому на природне середовище подвоюється кожні 10-15 років.

Система озеленення міста Бібрка складається з озелененої території

громадського центру, локальних озелених територій в структурі проєктованих кварталів. Нормативна площа зелених насаджень загального користування, згідно ДБН 360-92**, складає $8(10)\text{м}^2/\text{чол}$. Виходячи з того що проєктоване населення становить 5147 населення, тоді $5147 \cdot 8(10) = 4,1(5,2)\text{га}$. норма витримується. Загальна площа зелених насаджень становить 322,2 га. Зелені насадження загального користування створюються також за рахунок посадки дерев та кущів вздовж існуючих та проєктованих вулиць.

Передбачається озеленення санітарно-захисних зон існуючих кладовищ, що закриваються, та проєктованого кладовища. Також передбачається озеленення санітарно-захисних зон навколо виробничо-комунальних територій та шумозахисної смуги від залізниці.

*** Соціальний вплив (водопостачання, умови побуту та праці тощо)**

Одним з визначальних факторів, які відіграють важливу роль у розвитку населених пунктів, є розвинута інженерна інфраструктура. До інженерної інфраструктури міставідносять: водопостачання, каналізування, санітарну очистку, тепло-, газопостачання, електропостачання, а також телефонізацію і радіофікацію.

❖ Водопостачання

У м. Бібрка функціонує система централізованого водопостачання, що складається з групи свердловин, насосної станції, резервуарів та розподільної водогінної мережі. Міська водопровідна система була введена в експлуатацію у 1975 році, замінивши систему водозабезпечення із водорозбірних колонок та локальних pomp. Рельєф міста для будівництва і функціонування водопровідної мережі складний, та як перепад висот між споживачами у нийнижчі точці та найвищі - становить близько 75 м. Глибина залягання підземних вод до 80 м. Водопостачання міста здійснюється від підземних водозаборів загальною продуктивністю – 2040 м куб./добу. Потужність насосів насосної станції забезпечує подачу 2160 м. куб./добу води. Вода акумулюється в резервуарі. Корисна подача води становить 0,636 тис. м куб./добу: в тому числі для підприємств 0,051 тис м куб./добу, для населення міста - 0,586 тис м куб./добу.

З розвитком забудови міста передбачається розвивати централізовану систему водопостачання. Згідно проведених розрахунків водоспоживання питної води на проєктний період буде дорівнювати 1574,6 м куб/добу. Воду в місті передбачається використовувати на потреби населення, промисловості, полив вулиць та зелених насаджень а також пожежогасіння. Норми водоспоживання на господарсько-побутові потреби приймаються з врахуванням кліматичних умов і благоустрою будинків у відповідності з ДБН 360-92** на промислово - виробничі об'єкти згідно заповнених анкетних даних та розрахунків проведених емпіричним шляхом враховуючи типові технології виробництва, норми на пожежогасіння у відповідності з ДБН В.2.5-74:2013. Враховуючи, що джерелом водопостачання передбачається використовувати підземні води щільно перекриті зверху

глинами і суглинками для водозабірних споруд встановлюються три пояси зони санохорони у відповідності ДБН В.2.5-74:2013.В кожному поясі встановлюється спеціальний санітарний режим і повинні бути проведені санітарно-технічні заходи, які б виключали небезпеку забруднення води джерела водопостачання.

❖ Господарсько-побутова каналізація

Міська система каналізації відводить стоки від житлових будинків, установ та промислових підприємств і забезпечує їх подачу та очистку на очисних спорудах. В систему міської каналізації входять самопливні вуличні колектори та головний колектор, 1 каналізаційна насосна станція, напірний колектор, очисні споруди, що розташовані із південної сторони міста. Також функціонує один басейн збору стічних вод. Міські стоки приймаються колекторами вуличної мережі, самопливом подаються на міську каналізаційну насосну станцію. Від КНС неочищені стічні води подаються по напірному колектору на міські каналізаційні очисні споруди. Випуск очищених стоків здійснюється в р. Боберку на віддалі 2 км від міста вниз за течією. Потужність існуючих очисних споруд 700м куб./добу. Мешканці, що не під'єднанні до каналізаційної мережі, користуються вигрібними ямами. Поверхневі води з території міста відводяться по рельєфу і відкритій мережі дощової каналізації в р. Боберку.

Проектні пропозиції для громадських об'єктів і крупних індивідуальних будинків передбачають використовувати локальні очисні споруди каналізації з глибокою біологічною очисткою стічних вод; для індивідуальної житлової забудови доцільно також використовувати подвірні туалети з водонепроникними вигрібними ямами; для відведення поверхневих стічних вод за межі забудови з центральної частини міста передбачається влаштування закритої мережі дощової каналізації. На даний час резерв потужності очисних споруд по здатності приймати та очищати пікові надходження стоків - вичерпаний. Пропонується розширення очисних споруд і збільшення пропускної здатності міської КОС.

❖ Газопостачання

Джерелом газопостачання служить газопровід високого, середнього тиску та низького тиску. Газопровід охоплює 100% міста. Системою газопостачання управляє Перемишлянське міжрайонне управління експлуатації газового господарства. На території міста розташовано 5 ГРП та 1 ГРС. Загальна подача газу місту - 2,496373 млн м куб/рік.

На проектний період передбачається розширення мережі газопостачання на проєктованих територіях громадської та сільбищної забудови згідно етапів планувально-просторового розвитку міста.

❖ Теплопостачання

Система централізованого теплопостачання міста складається з двох котелень потужністю 1,05 Гкал/год. Від квартальної котельні централізованим теплопостачанням забезпечується житловий квартал, середня школа, дошкільний навчальний заклад. Окремою котельнею

опалюється районна лікарня. Обігрів решти житлових та громадських будинків в місті здійснюється пічним опаленням на газовому паливі.

❖ Електропостачання

Електропостачання міста Бібрка забезпечується від існуючої трансформаторної підстанції напругою 35/10 кВ. Подача електроенергії до споживачів здійснюється по повітряній електромережі напругою 10 кВ і 0,4кВ через трансформаторні пункти напругою 10/0,4 кВ.

Основою для розробки перспективи розвитку електропостачання міста на стадії генплану є виконані розрахунки необхідної кількості електроенергії з врахуванням комунально-побутових потреб населення та потреб промисловості, будівництва і сільського господарства. В зв'язку з тим, що в місті планується житлове будівництво, необхідно провести нарощування трансформаторної потужності джерел живлення. Розвиток електромережі 10 кВ рекомендується проводити за рахунок будівництва нових ТП-10/04 кВ і перерозподілу мереж вторинної напруги. Деталізація рішень здійснюватиметься на наступних етапах проектування.

❖ Телефонізація

Міська система зв'язку надає широкий спектр високоякісних послуг у галузі телекомунікацій і забезпечує міжнародний, міжміський та місцевий зв'язок. У 2000 році введено в експлуатацію сучасну автоматичну телефонну станцію на 1536 номерів, яка має можливість блочного нарощення потужностей. Міська телефонна мережа знаходиться у доброму стані.

❖ Радіофікація

В даний час радіофікація міста здійснюється від наявного радіовузла, потужності якого достатньо для покриття перспективного росту радіонавантаження. Підключення проєктованих об'єктів передбачено до існуючої радіомережі.

❖ Інше

Значна частина комунально-побутових споживачів користується кабельним телебаченням, яке надають провайдери, а також супутниковим телебаченням. Для надання кабельного телебачення споживачам провайдери використовують кабельну каналізацію «Укртелекому».

Організовано доступ мешканців до мережі Інтернет.

*** Поверхневі та підземні води**

Питна вода та її якість істотно впливають на всі фізіологічні та біохімічні процеси, що відбуваються в організмі людини, на стан її здоров'я. Отже, можна стверджувати, що мінеральний та екологічний стан води, рівень її забруднення впливає на стан захворюваності населення. З водою людина одержує приблизно чверть добової потреби хімічних речовин. Встановлено, що води із загальною мінералізацією понад 2 г/л прискорюють процес старіння, тому мінеральні води не варто вживати тривалий час і лише за призначенням. Зловживання мінералкою може спричинити захворювання нирок, печінки, а часом й серцево-судинної системи. Навіть рівень ракових захворювань вище в тих регіонах, де люди

змушені пити так звану тверду воду. Погіршення якості питної води обумовлює високий рівень захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик впливу на організм людини канцерогенних і мутагенних факторів. Домішки, які є в забрудненій воді, пригнічують діяльність імунної системи, підвищують ризик виникнення алергії та спричиняють розвиток тяжких хвороб. Доведено, що питна вода з підвищеною мінералізацією негативно впливає на специфічні функції жіночого організму. Тверда вода може обумовлювати і підвищену гінекологічну захворюваність. Встановлено, що на середньою тривалістю життя та високу смертність значною мірою пов'язано споживання недоброякісної питної води.

Основні заходи з екологічного оздоровлення басейну р. Боберка повинні бути спрямовані на розчищення річищ, створення прибережних смуг, попередження забруднення стічними водами населених пунктів. З метою запобігання відмолодження ерозійних процесів необхідно припинити нераціональну вирубку лісів, на розораних схилах застосовувати ерозійно безпечну агротехніку.

* Грунт та надра

Негативні зміни властивостей ґрунтів басейнів

Ділянка річки	Характеристика (процес)	Розмірність, км ²	Причини розвитку
Басейни рр. Давидівка і Боберка	Площинна ерозія, зменшення потужності гумусових горизонтів на 2-3 см, вмісту гумусу на 5-10 %, винос елементів живлення рослин, незадовільний водно-повітряний режим ґрунтів	340,0	Розораність схилів, крутизна схилів, відсутність ґрунтозахисної організації території, гранулометричний склад ґрунтів, зливні опади, нерівномірний розподіл атмосферних опадів протягом року, наявність ілювіальних горизонтів в ґрунтах
Нижня частина і гирло р. Суходолки і р. Боберки.	Заболочення території, органогенні відклади	5,0	Наявність замкнених понижень в рельєфі, рівнинність території
Заплава р. Луг і основних приток	Заболочення, оглеєння ґрунтового профілю, незадовільний водноповітряний режим ґрунтів	34,0	Рівнинність території, наявність замкнених понижень в рельєфі, стікання поверхневих вод з прилеглих схилів

Щодо охорони ґрунтів генеральним планом рекомендовано виконати комплекс заходів:

- дотримання 100% охоплення міської території планово-подвірною санітарною очисткою;
- реалізація роздільного збору побутових відходів;

- будівництво зливної станції;
- покращення дорожнього покриття міської вуличної мережі та організація раціональної системи транспорту в місті;
- проведення заходів з інженерної підготовки насамперед території першочергового освоєння.

Згідно генерального плану заходи з інженерної підготовки території включають в себе як загальні - вертикальне планування, організацію відведення дощових і талих вод, так і спеціальні - інженерний захист від підтоплення підземними водами, від затоплення паводковими водами, освоєння заболочених територій. Ці заходи повинні бути включені у відповідні розділи на кожний конкретний об'єкт містобудування на наступних стадіях проектування. При цьому повинні бути виконані такі основні вимоги:

- максимально збережений існуючий рельєф;
- максимально збережені ґрунти та деревні насадження;
- відведення поверхневих вод із швидкостями, які виключають ерозію ґрунтів;
- мінімального обсягу земляних робіт;
- мінімального дисбалансу земляних мас;
- збереження й використання ґрунтового шару при насипах і виїмках.

*** Зниження якості атмосферного повітря**

Транспортно-дорожній комплекс – одне з найпотужніших джерел забруднення навколишнього середовища. Гази, які виділяються внаслідок спалювання палива у двигунах внутрішнього згорання, містять більше 200 найменувань шкідливих речовин, у тому числі канцерогени. Нафтопродукти, залишки від стертих шин та гальмівних колодок, сипкі і пилові вантажі, хлориди, які використовують для посипання доріг взимку, забруднюють придорожні смуги та водні об'єкти. Вихлопні газы накопичуються у нижніх шарах атмосфери, тобто шкідливі речовини знаходяться в зоні дихання людини. Тому автомобільний транспорт варто віднести до категорії найнебезпечніших джерел забруднення повітря поблизу автодоріг. Відпрацьовані газы двигунів автомобілів містять висококонцентровані токсичні компоненти, що є основними забруднювачами атмосфери. Час, протягом якого шкідливі речовини природним чином зберігаються в атмосфері, оцінюється від десяти діб до півроку.

Щодо охорони атмосферного повітря генеральним планом рекомендовано виконати комплекс заходів:

- розробити рекомендації щодо обґрунтування обсягів викидів в атмосферне повітря по м. Бібрка;
- упорядкування системи гаражів з дотриманням санітарних вимог щодо їх розміщення;
- забезпечити постійну роботу діагностичного пункту для контролю викидів транспортних засобів;
- покращення дорожнього покриття міської вуличної мережі;

- поточний догляд за зеленими насадженнями загального користування;
- проведення реконструкції комунальних систем та об'єктів тепло - і водопостачання шляхом впровадження новітніх енергоефективних технологій з енергозбереження.

*** Флора та фауна**

З огляду на характер планованої діяльності, значного впливу на місцеву фауну та флору не очікується.

Офіційний перелік регіонально рідкісних тварин Львівської області — список, що містить перелік видів тварин, які не занесені до Червоної книги України, але є рідкісними або такими, що перебувають під загрозою зникнення на території Львівської області. Перелік містить 130 видів тварин, з них:

- Павукоподібних — 2 види;
- Комах — 58 видів;
- Молюсків — 6 видів;
- Риб — 5 видів;
- Земноводних — 3 види;
- Плазунів — 1 вид;
- Птахів — 41 вид;
- Ссавців — 14 видів.

Любительський і спортивний лов риби та водних безхребетних для власних потреб дозволяється всім громадянам України, іноземцям, а також особам без громадянства у всіх водоймах України, за винятком вилову у водоймах природно-заповідного фонду, ставкових та інших риборозплідних господарствах, водоймах, спеціальне використання яких обмежене (питні, технічні, лікувальні та інші), водоймах, делов або добування заборонені Правилами любительського і спортивного рибальства. Об'єктами любительського рибальства можуть бути будь-які види риб і водних безхребетних, за винятком видів, вилов яких заборонено Правилами рибальства.

Любительське і спортивне рибальство на водоймах загального користування здійснюється безоплатно та без надання спеціальних дозволів у спеціально визначених для цього водоймах (їх ділянках) з метою особистого споживання.

Забороняється лов водних живих ресурсів:

- із застосуванням вибухових і отруйних речовин, електроструму, колючих знарядь лову, вогнепальної та пневматичної зброї (за винятком гарпунних рушниць для підводного полювання), промислових та інших знарядь лову, виготовлених із сіткоснастевих чи інших матеріалів усіх видів і найменувань, а також способом багріння, спорудження гаток, запруд та спускання води з рибогосподарських водойм;
- з незареєстрованих плавзасобів або таких, що не мають на корпусі чіткого реєстраційного номера (за винятком веслових човнів);

- поблизу мостів, які охороняються, в межах режимних зон охорони;
- на зимувальних ямах;
- на водоймах, що не визначені органами рибоохорони як такі, на яких дозволене любительське рибальство та ін.

*** Технологічні ризики/аварії, що можуть вплинути на здоров'я населення**

Аналіз надзвичайних ситуацій, які виникали упродовж останніх років на території області, засвідчує зростання кількості небезпечних метеорологічних та гідрологічних явищ (сильні вітри, град, зливи, снігопади, обледеніння ліній електропередач, повені та паводки), які неодноразово спричиняли виникнення надзвичайних ситуацій місцевого та регіонального рівнів. Також мали місце надзвичайні ситуації техногенного характеру, вплив наслідків яких поширювався на прилеглі до місця виникнення території. Своєчасне оповіщення органів управління, сил цивільного захисту та населення в разі загрози або при виникненні надзвичайних ситуацій дозволяє істотно зменшити їх негативний вплив та скоротити час і ресурси, які витрачаються для ліквідації їх наслідків.

Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій забезпечується, зокрема, шляхом функціонування автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій.

Відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.1999р. № 192, у Львівській області створена та функціонує регіональна автоматизована система централізованого оповіщення, за допомогою якої здійснюється оповіщення керівного складу органів управління, сил Львівської територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій (*Дані Програми технічного і фінансового забезпечення, удосконалення та розвитку системи централізованого оповіщення і зв'язку Перемишлянського району*).

Пожежне депо в м. Бібрка знаходиться на вулиці Шевченка. Нормативна величина з розрахунку на 1000 чол. населення для міст від 1 до 7 тис.чол. становить 2 пожежні автомашини, з ділянкою 0,3 - 0,6га.

*** Транскордонний вплив**

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, - відсутні.

7. Заходи, що передбачені для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування

Охорона і оздоровлення оточуючого середовища забезпечується комплексом захисних заходів, в основі яких закладена система державних законодавчих актів і нормативна регламентація планування, забудови і благоустрою населених місць.

Виходячи з загальної концепції архітектурно-планувальної організації проєктованого населеного пункту, в цілому, та згідно з проєктним рішенням житлова зона міста розвиватиметься як компактне планувальне утворення на найбільш сприятливих для будівництва ділянках за рахунок освоєння нових та ущільнення існуючих територій. Підвищення якості існуючої забудови здійснюватиметься шляхом перебудови, добудови та капітального ремонту існуючої забудови.

Інженерна підготовка та комплексний благоустрій території міста потребує удосконалення. На розрахунковий строк також передбачається реконструкція існуючих вулиць і доріг.

З метою забезпечення варіантності використання територій, встановлення переважних та допустимих видів використання територій, генеральним планом для територій підприємств, які можуть бути винесені або передбачаються для зміни функціонального призначення, передбачені варіанти щодо проєктованого функціонального зонування, а саме встановлення переважних та допустимих функцій. Зокрема виробничі об'єкти при неможливості дотримання санітарно-захисних зон можуть міняти свою основну функцію (виробництво) на торгову, комерційну чи об'єктів транспорту і придорожнього сервісу із встановленням менших санітарно-захисних зон або без них.

Забудова, що знаходиться в межах планувальних обмежень (санітарно-захисних та охоронних зон) отримує статус невідповідності та обмеженого використання, при якому не допускається збільшення статусу невідповідності, зокрема здійснення нової забудови, розвиток існуючої забудови, зокрема її реконструкція із збільшенням площі (добудова, надбудова). Будь-які заходи з реконструкції існуючої забудови повинні бути направлені на зменшення статусу невідповідності або його ліквідацію як такого.

Для даних територій встановлюється особливий обмежений режим містобудівного освоєння – не дозволяється нове будівництво на даних територіях до ліквідації чи зменшення вказаних санітарно-захисних зон (закриття цвинтаря, модернізація підприємств та зменшення їх СЗЗ, перенос ліній електропередач чи заміна їх на підземні кабельні лінії тощо).

На даний час на території міста існують планувальні обмеження у вигляді санітарно-захисних зон від існуючого кладовища - 300м, очисних споруд - 150м, виробничих територій - 50м, 100м, 500м в залежності від класу шкідливості; прибережно-захисна смуга - 25м від річки; охоронна зона

від ліній електропередач 10 кВ - 10м відповідно. Тобто територія санітарно-захисних зон в межах міста складає сумарно 45,48га, що становить близько 26,7% території міста. Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території існуючої житлової забудови пропонується упорядкування системи існуючих СЗЗ, нормативні параметри СЗЗ яких не витримуються, методом їх зменшення до необхідних мінімальних розмірів, у деяких випадках, при ефективному впровадженні інженерних заходів, до зовнішніх меж територій. Такі показники мають бути досягнуті завдяки екологічному орієнтуванню генерального плану, змінам економічної та екологічної ситуації у державі, переорієнтації діяльності окремих підприємств та впровадженню нових екологічних технологій.

Заходи щодо реалізації рішень генерального плану міста Бібрка слід здійснювати за умови дотримання принципів комплексного освоєння території населеного пункту. За функціональним використанням на проєктованій території міста виділені житлова (житлові квартали, громадські об'єкти, зелені насадження), господарська зона та зона об'єктів придорожного сервісу.

Конкретизація функцій територій, а також обґрунтування застосування допустимих функцій відбуватиметься під час розроблення детальних планів територій.

До містобудівних заходів регулювання основних показників якості навколишнього середовища відносяться:

- ✘ функціональний розподіл території з врахуванням переважаючих вітрів;
- ✘ раціональне планування вулично-дорожньої мережі для захисту від шуму та загазованості території та використання існуючого рельєфу;
- ✘ вибір під забудову добре провітрюваних територій.

Для зменшення загазованості на вулицях і дорогах пропонується застосувати наступні технічні заходи:

- ✘ перевести автомобільний транспорт на екологічно чисте паливо (в рамках державних програм);
- ✘ покращити експлуатацію транспортних засобів і встановлення контролю за вмістом шкідливих речовин в вихлопних газах.

Одним з важливих заходів, що забезпечуватимуть захист водного басейну від забруднення, є захист ґрунтових та поверхневих вод від забруднення. Для цього передбачаються організація відведення поверхневих вод, інженерна підготовка території, планові санітарні очистки території. Організацію поверхневого стоку передбачається здійснити відкритою водовідвідною системою (канавами, кюветами, лотками), з влаштуванням містків, або труб на пересіченнях з вулицями і дорогами в поєднанні із заходами щодо вертикального планування.

Щоб підтримати нормальний санітарний стан ґрунтів, окрім вдосконалення системи санітарної очистки, передбачається розширення очисних споруд і збільшення пропускної здатності міської КОС, що

дозволить ліквідувати забруднення ґрунтів стоками. Зменшення долі забруднюючих речовин, що попадають в ґрунт з атмосфери, передбачено заходами щодо захисту повітряного басейну від забруднення.

Щоб забезпечити захист забудови від шуму передбачається озеленення санітарно-захисних зон навколо виробничо-комунальних територій та шумозахисної смуги від залізниці. Також передбачається озеленення санітарно-захисних зон існуючих кладовищ, що закриваються та проєктованого кладовища.

Акустичний розрахунок автомобільного шуму та визначення переліку заходів щодо захисту від нього (місця розташування екранів та їх параметри) визначаються на наступних стадіях проєктування (детальні плани територій, розроблення проєктів реконструкції вулиць та техніко-економічного обґрунтування будівництва нових вулиць).

Генеральним планом передбачено заходи з інженерної підготовки території у відповідності з природними умовами, характером наміченого використання та планувальної організації. Вертикальне планування території передбачається на ділянках проєктованої забудови, а також по вулицях, що запроєктовані, або підлягають реконструкції. Організацію поверхневого стоку передбачається здійснювати закритою водовідвідною системою. На ділянках, які характеризуються високим рівнем стояння ґрунтових вод або відсутністю мінімальних ухилів, потрібних для водовідведення, пропонується підсипка територій.

Для захисту територій від затоплення пропонується здійснити наступний комплекс заходів: регулювання (розчистку, заглиблення, спрямлення) русел водотоків з метою недопущення критичних підйомів рівня води, та покращення санітарно-гігієнічних умов для проживання; підсипку окремих ділянок мінеральним ґрунтом до відміток, що не затоплюються; влаштування локального берегоукріплення в місцях, що піддаються критичній ерозії; влаштування дамб обвалування для захисту існуючої забудови.

Усі заходи щодо втілення планувальних рішень повинні розроблятися з урахуванням природних умов, особливостей проєктованої території, а також існуючого природно-екологічного стану населеного пункту та прилеглих до нього територій.

Генеральний план є концептуальною стадією містобудівної документації та базується на містобудівних та економічних прогнозах. Відповідно певні рішення генерального плану, особливо щодо функціонального призначення територій, можуть коригуватись в ході дії генерального плану. Проте є рішення, які мають перш за все послідовно і неухильно виконуватись мешканцями та органами місцевого самоврядування. І насамперед це трасування вулиць, доріг та коридорів інженерних мереж, фіксація їх в червоних лініях і неухильне дотримання даних червоних ліній в ході проєктування. Саме дотримання червоних ліній і заборона відведення землі і будівництва в червоних лініях мають ключове

значення для сталого розвитку населеного пункту.

Внесення змін в містобудівну документацію може здійснюватись у встановленому порядку за обов'язковим погодженням з розробником генерального плану.

8. Обґрунтування вибору оправданих альтернатив

Альтернатива 1. Затвердження генерального плану	
Переваги	Недоліки
<p>Генеральний план визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.</p>	<p>Генеральний план є концептуальною стадією містобудівної документації та базується на містобудівних та економічних прогнозах. Відповідно, певні рішення генерального плану, особливо щодо функціонального призначення територій, можуть коригуватись під час дії генерального плану.</p>
Альтернатива 2. Відмова від затвердження генерального плану	
Переваги	Недоліки
<p>Не виникатиме необхідність розроблення подальших проектних рішень, документацій тощо.</p>	<p>Без подальшого збільшення ресурсного потенціалу території прогнозується поступове погіршення економічної ситуації, неефективне використання земельних ресурсів та погіршення соціально-демографічної ситуації.</p>
Альтернатива 3. Альтернативи іншого характеру	
Переваги	Недоліки
<p>Зважаючи на комплексність рішень генерального плану м. Бібрка здійснювався розгляд виправданих альтернатив проектних рішень.</p>	<p>Ймовірність існування варіантів, що краще відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому та регіональному рівні, а також більш сприяють досягненню сприятливого в санітарно-гігієнічному</p>

	відношенні середовища та підвищують комфортність проживання населення.
--	--

9. Заходи, передбачені для моніторингу наслідків виконання документу державного планування

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання генерального плану м.Бібрка Перемишлянського району Львівської області (спостереження, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналіз інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки) буде здійснюватись шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу статистичних та інших даних щодо якості компонентів навколишнього природного середовища та показників захворюваності населення на території, на яку розповсюджується дія документу державного планування.

Враховуючи мінімальний характер наслідків виконання даного документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснення спеціальних технічних (інструментальних, лабораторних тощо) заходів моніторингу не передбачено.

Метою моніторингу планованої діяльності є забезпечення ефективного та в повному обсязі впровадження заходів пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків, передбачених насамперед в сфері охорони навколишнього природного середовища; забезпечення неухильного дотримання вимог чинного законодавства.

Екологічний та соціальний багаторівневий моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем, можливих екологічних загроз та не передбачених раніше впливів.

Інструменти та етапність моніторингу:

- ✓ Визначення параметрів моніторингу;
- ✓ Візуальне обстеження;
- ✓ Дослідження;
- ✓ Вивчення громадської думки;
- ✓ Аналіз моніторингової інформації;
- ✓ Перегляд та коригування заходів запобігання, пом'якшення та

запобігання негативним впливам на довкілля (за необхідності).

Результати моніторингу оприлюднюватимуться з метою забезпечення максимальної доступності для органів влади та громадськості.

На основі отриманих моніторингових результатів розроблятимуться рекомендації з коригування, покращення планованої діяльності.

10. Резюме нетехнічного характеру інформації

До сфери охоплення СЕО проєкту генерального плану м. Бібрка відноситься оцінка наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, від реалізації проєктних рішень. Проєктні рішення генерального плану охоплюють види діяльності, що провадяться або провадження яких заплановане в перспективі на території м. Бібрка.

Місто Бібрка розташоване у південно-східній частині Львівської області на відстані 22 км від районного центру - м. Перемишляни та 36 км від обласного центру - м. Львів. Площа території м. Бібрка становить 170,0 га, чисельність постійного населення на 01.01.2020 року складала близько 4300 осіб.

Згідно «Схеми планування території Львівської області» (Київ, 2009), територія Перемишлянського району, в тому числі м. Бібрка, входить до складу Прикарпатського планувального району з центром у м. Дрогобич. У системі культурно-побутового обслуговування місто відіграє роль первинного центру.

Гідрологічні ресурси м. Бібрка представлені річкою Боберка (інша назва - Бібрка), довжиною 32 км, що протікає через місто з півночі на південь та впадає в річку Луг (басейн Дністра), та її притоками (Біла, Кривуля, Гупалівка, Безодня).

В межах міста знаходиться ряд історичних та культурних об'єктів, що мають цінність для місцевої громади (стародавній оборонний костел Св. Миколая і Анни, 1405 р., занесений до «Реєстру пам'яток України національного значення» за № 461/0; церква Покрови Пресвятої Богородиці, 1906 р., архітектор Василь Нагірний; пагорб з каплицею та ін.), та відомий об'єкт археологічної спадщини - історичне середмістя середньовічного міста Бібрка.

Сталий соціально-економічний розвиток, безпечний для біосфери, передбачає вивчення, збереження та примноження біологічного розмаїття. На жаль, не завжди при затвердженні документів державного планування приділено належного значення таким важливим природним ресурсам, як флора і фауна. Розвиток господарського комплексу та урбанізації призвів до формування зон активної взаємодії територіальних спільнот людей з навколишнім природним середовищем. Результатом цього є забруднення та деструктуризація компонентів природного середовища, насамперед за рахунок виробничої і комунально-побутової діяльності, господарського комплексу району, населення та погіршення природних умов життя людей, що негативно впливає на їх стан здоров'я.

Екологічно руйнівні моделі розвитку в багатьох напрямках економіки та щоденного побуту призвели до деградації водних ресурсів, що відбивається на обсязі наявних водних ресурсів та якості води. Тому виникає необхідність забезпечення оптимального використання вод, захисту ресурсів прісної води.

Охорона і оздоровлення оточуючого середовища забезпечується комплексом захисних заходів, в основі яких закладена система державних законодавчих актів і нормативна регламентація планування, забудови і благоустрою населених місць.

Вплив транскордонних екологічних наслідків проєктованого об'єкту на інші держави відсутній.

Для забезпечення ефективного та в повному обсязі впровадження заходів пом'якшення і мінімізації впливів та/чи наслідків у сфері охорони навколишнього природного середовища, з метою забезпечення неухильного дотримання вимог чинного законодавства замовником передбачено проведення моніторингу, результати якого оприлюднюватимуться з метою забезпечення максимальної доступності для органів влади та громадськості. На основі отриманих моніторингових результатів розроблятимуться рекомендації з коригування, покращення планованої діяльності.

**Керівник Відділу містобудування,
архітектури, земельних відносин
та інфраструктури**

Демчук Н.Г.